

LÜBNAN BİLGİ NOTU

OCAK
2022

GÜNCEL VERİLER

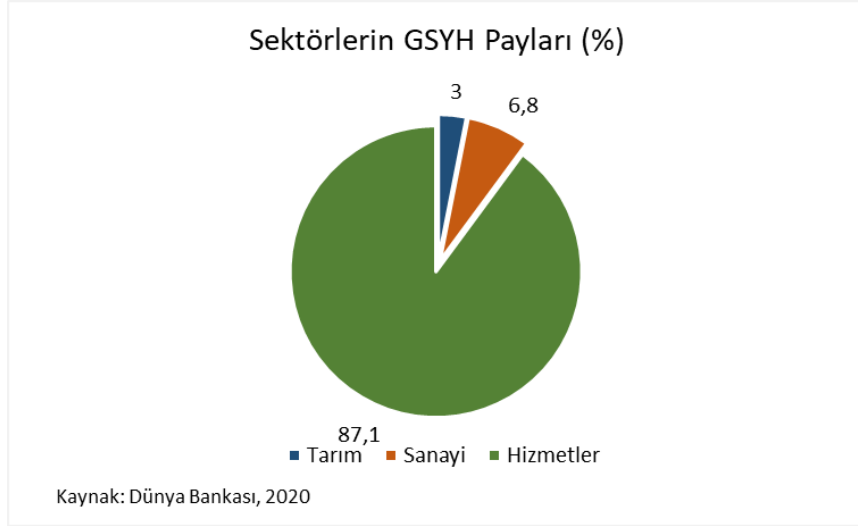
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2019	2020	2021 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	55	52	19
Büyüme	%	-1,6	-7,2	-25
Nüfus	Milyon Kişi	6,8	6,8	6,8
Kişi Başı Gelir	USD	8.058	7.639	2.784
Enflasyon	%	4,5	2,8	84,8
İşsizlik Oranı	%	6,1	6	6,6
Cari Denge / GSYH	%	-28,4	-27,5	-17,7
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-11,2	-10,2	-3,2
İhracat	Milyar USD	3,8	3,7	3,8
İthalat	Milyar USD	20,3	19,2	11,3

Kaynak: IMF KEG Ekim 21, Trademap , Lübnan İstatistik Ofisi

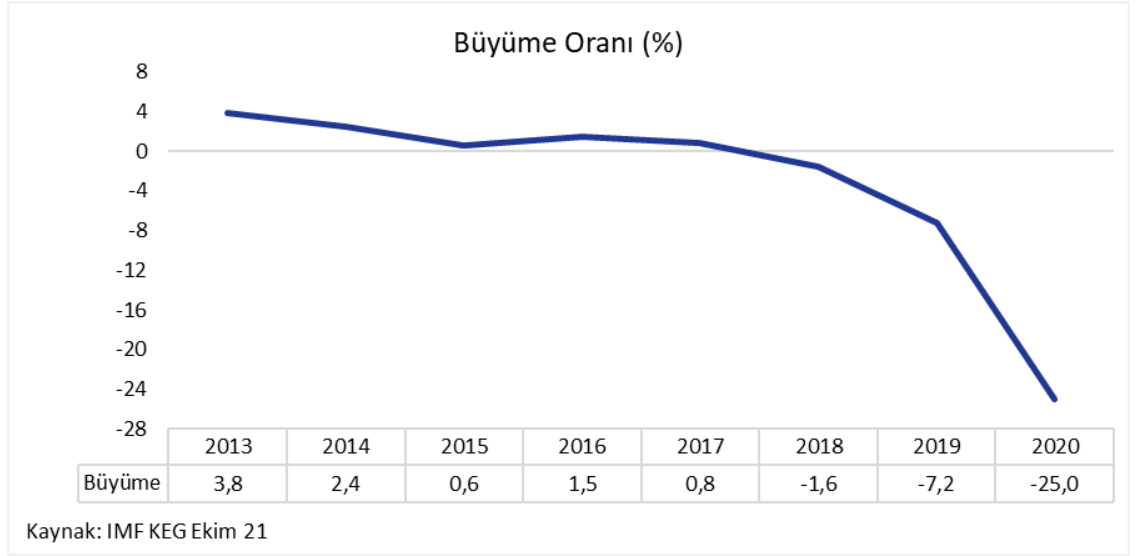
1. LÜBNAN EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Lübnan ekonomisi, hizmet sektörü ağırlıklı bir yapı sergilemektedir. Dünya Bankasına göre, hizmet sektörünün GSYH içindeki payı 2020 yılında %87,1 olmuştur. Bu durumda sanayi sektöründeki küçülme etkili olmuştur.

Bir zamanlar Ortadoğu'nun önemli kültürel ve finansal merkezi olan Lübnan ekonomisi 2010 yılından itibaren ekonomik sıkıntılar yaşamaya başlamıştır. 2010 yılında Suriye iç savaşından kaynaklı göçmen sorunuyla karşı karşıya kalan ülke, 2016 yılı başlarında da İran ve Suudi Arabistan arasındaki krizden etkilenerek daralmaya başlamıştır. 2018 yılına kadar büyüme hızı yavaşlayan ülke ekonomisi bu yılda %1,6 daralmıştır. 2019 yılında ise ülkede çıkan likidite krizi ve ayaklanma ile birlikte Lübnan, tarihin en büyük ekonomik krizini yaşamaya başlamıştır. Dünya Bankasının 1850'lerden beri yaşanan üç büyük buhrandan biri olarak nitelendirdiği krizde, Lübnan lirası dolar karşısında yüksek değer kaybetmiştir. Son derece dolarize olan ülkenin yaşadığı döviz sıkıntısı ekonominin %7,2 daralmasına neden olmuştur.

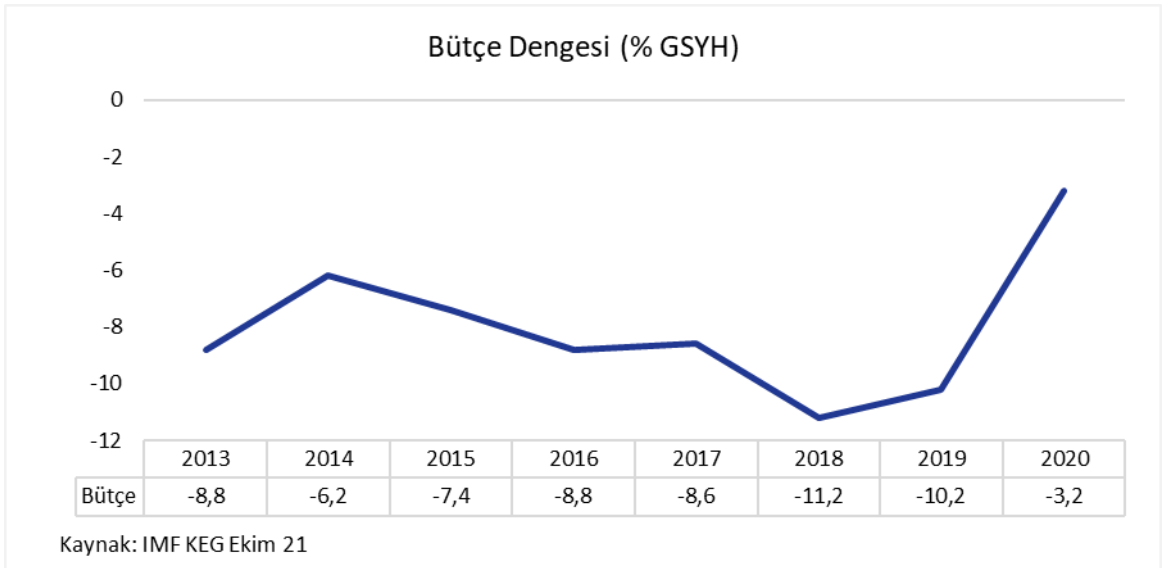
2020 yılında salgın ile birlikte Beyrut'ta meydana gelen patlama krizi derinleştirerek akaryakıt, elektrik ve ilaç tedariklerindeki sıkıntıyı beraberinde getirmiştir. Elektrik kesintilerinin 22 saati bulunduğu ülkede benzin istasyonları önünde de uzun kuyruklar meydana gelmiştir. 2019 yılında 52,5 milyar USD olan GSYH, 2020 yılında %64 azalarak 19 milyar USD'ye gerilemiş aynı zamanda, %2,8 olan enflasyon ise %84,8'e yükselmiştir. Bu olaylar doğrultusunda Lübnan ekonomisi 2020 yılında %25 daralmıştır.

2. BÜTÇE DENGESİ

Lübnan ekonomisinin gelir kaynakları kamu harcamalarını karşılamakta yetersiz kalmaktadır. 2005 yılından beri parlamento da genel kamu bütçesi kabul edilmediğinden bütçe faaliyetleri geçici (ad-hoc) şekilde yürütülmektedir. Bu sebeple ülke GSYH cinsinden bütçe açığı vermektedir.

2016 yılından itibaren ülkeye sağlanan desteklerin azalması gelirlerin negatif yönde etkilenmesine, yaşanan likidite krizi ve var olan bütçenin verimli yönetilememesi, Lübnan'ın 2019 yılında GSYH cinsinden %10,2 açık vermesine neden olmuştur. 2020 yılında ise yeni kurulan hükümet ile birlikte bütçe tasarısının hazırlanması bütçe açığına olumlu yansiyarak ülkenin %3,2 açık vermesini sağlamıştır.

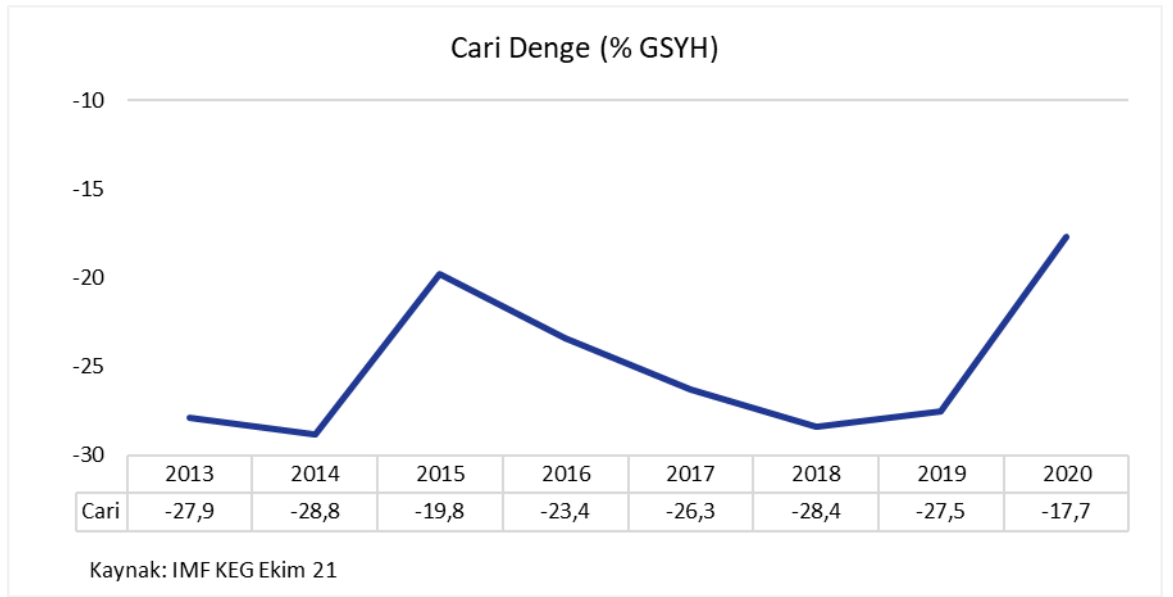

3. CARİ DENGESİ

Sanayi ve tüketim mallarının, üretimden daha çok ithalatına ağırlık verilmesi ülkenin dış ticaretini önemli ölçüde ithalata bağımlı hale getirmiştir. Yüksek miktarlarda verilen ticaret açığı ve kamu bütçesinin açık vermesi cari açığın finansmanını da etkileyerek ülkenin yıllar boyunca yüksek cari açık vermesine neden olmuştur. Buna ek olarak, Lübnan merkez bankasının geleneksel olmayan önlemlerle finansal istikrarı sürdürme çabası operasyon maliyetlerini artırarak ülkenin karşı karşıya kaldığı finansal zorlukları artırdı.

Lübnan, 2013-2019 yılları arasında ortalama %26 GSYH cinsinden cari açık vermiştir. 2020 yılında ise, dış ticaret açığının azalması ile birlikte %17,7 açık vermiştir.

4. SWOT ANALİZİ (FITCH)

Güçlü Yönleri:

- Lübnan'ın geniş ve zengin diasporası, ülkeye şu anda hane harcamalarını desteklemeye yardımcı olan güvenilir sermaye akışı ve yatırım kaynağı sağlamaktadır.

Zayıf Yönleri:

- Lübnan hükümeti, Mart 2020'den bu yana temerrüde düştü ve bu da dış finansmana erişimi kısıtladı.
- Ülke sürmekte olan kriz nedeniyle daralmakla birlikte yüksek dış ticaret açığına sahiptir. Ayrıca, sermaye piyasalarına kısıtlı erişim ve devam eden mali kriz nedeniyle dış açığı finanse etmek büyük ölçüde işçi dövizlerine bağımlıdır.
- Lübnan'ın iş ortamı, yüksek düzeyde yolsuzluk algısı, külfetli prosedürler, zayıf altyapı ve temel hizmet kıtlığı nedeniyle zayıf kalmaya devam etmektedir.
- 2020'de Beyrut'ta meydana gelen patlama altyapıya ciddi zarar vermiştir.

Fırsatlar:

- 2020-2021 sonrasında Körfez'de petrol dışı ekonomik koşulların iyileştirilmesi, turizm gelirleri ve havaleleri üzerinde olumlu bir etki oluşturabilir ve Lübnanlıların işe alınmasını artırabilir.
- Hükümet mali reformlara başlarsa çökmekte olan altyapı ağını iyileştirmek için büyük bir yardım ve yatırım taahhüdü alabilir.

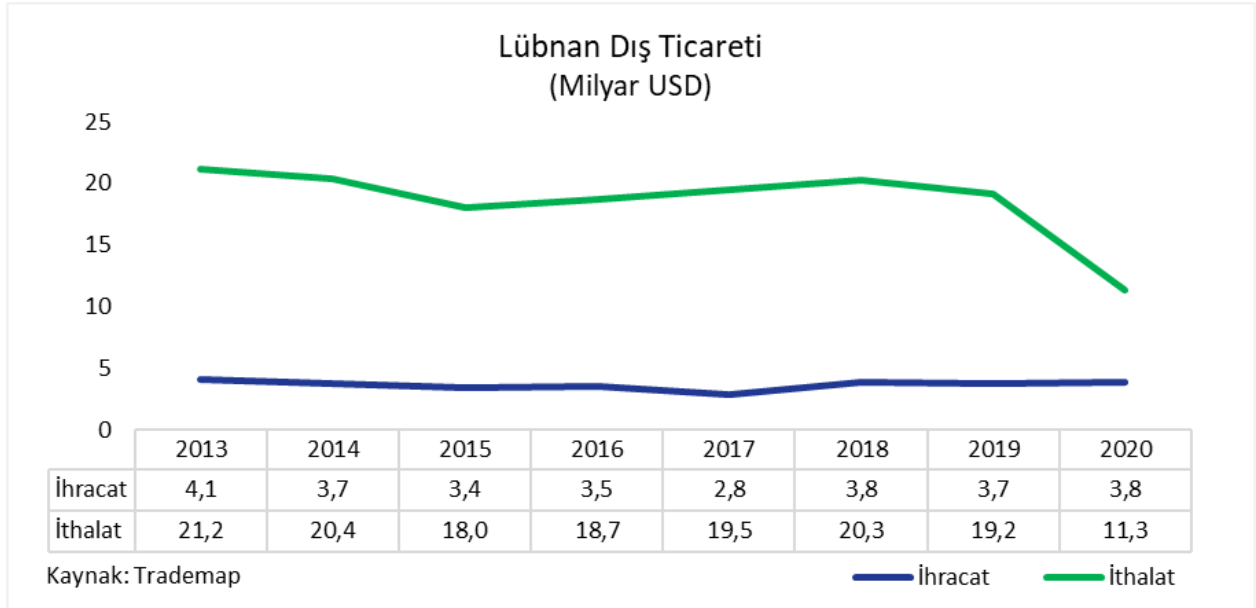
Tehditler:

- Ekonomi için son derece önemli sektör olan turizm, özellikle risk algılarına duyarlıdır. Siyasi durum istikrarsız olduğu ve salgın devam ettiği sürece turist girişleri zayıf kalacaktır.

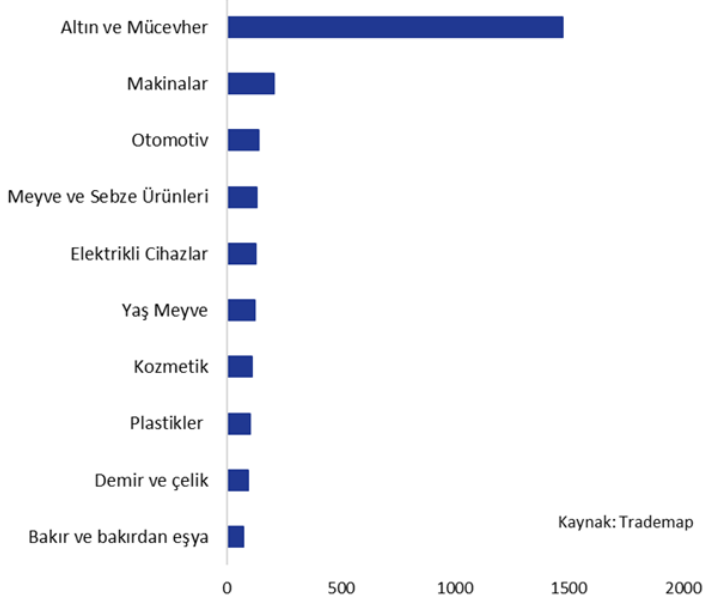
5. DIŞ TİCARET

Lübnan dış ticaretinde genellikle açık vermektedir. 2013-2016 yılları arasında ortalama 15,9 milyar USD dış ticaret açığı vermiştir. 2017 yılında ise ihracatın bir önceki yıla göre %20 azalarak 2,8 milyar USD'ye gerilemesi, ithalatın ise aynı dönemde %8 artması ülkenin son 7 yılın en yüksek dış ticaret açığı vermesine neden olmuştur. 2020 yılında ise ihracatın 3,8 milyar USD'ye yükselmesi ithalatın ise 11,3 milyar USD'ye gerilemesi dış ticaret açığını 7,5 milyar USD seviyesine düşürmüştür.

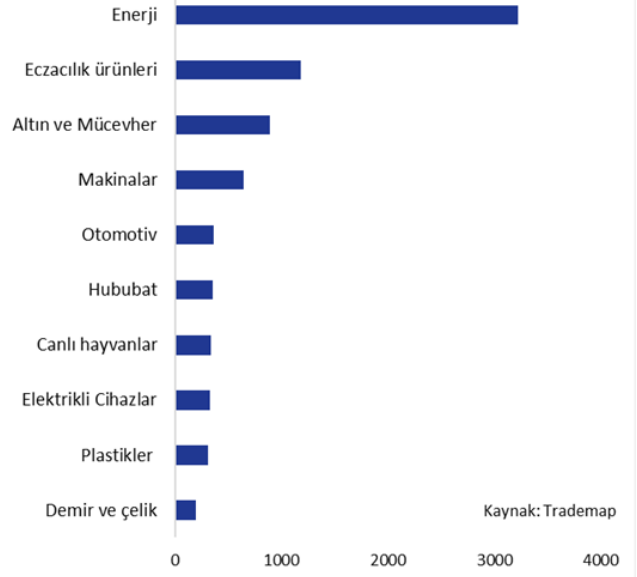
Lübnan'ın ihracatında altın ve mücevher sektörü toplam ihracatın %38'ini kapsamaktadır. Bu sektörü sırasıyla, makinalar, otomotiv ve meyve/sebze ürünleri takip etmektedir. Bu sektörlerin ihracat içerisindeki payı ise %12,4'tür. İthalatta ise ülkede enerji alanında ciddi altyapı yetersizliği bulunması yüksek miktarda enerji ithalatı yapmasına neden olmaktadır. Enerji sektörünün toplam ithalat içerisindeki payı %28'dir. Bu sektörü %10 ile eczacılık ürünleri takip etmektedir.

Lübnan İhracatı
(2020, Milyon USD)

Lübnan İthalatı
(2020, Milyon USD)

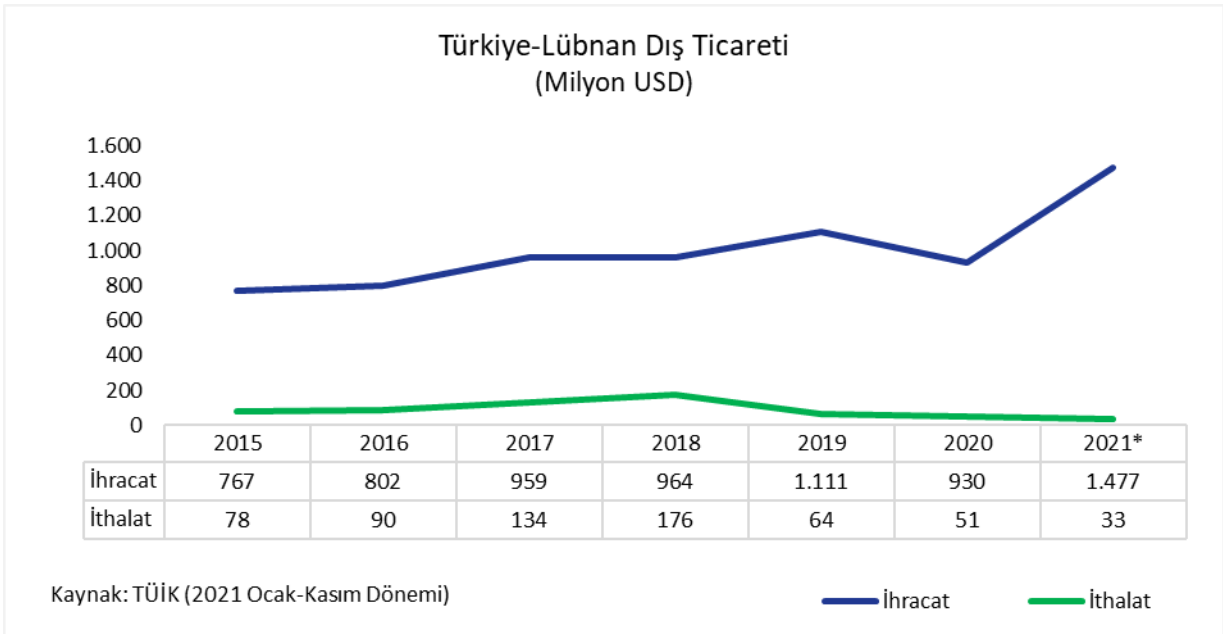

6. TÜRKİYE- LÜBNAN DIŞ TİCARETİ

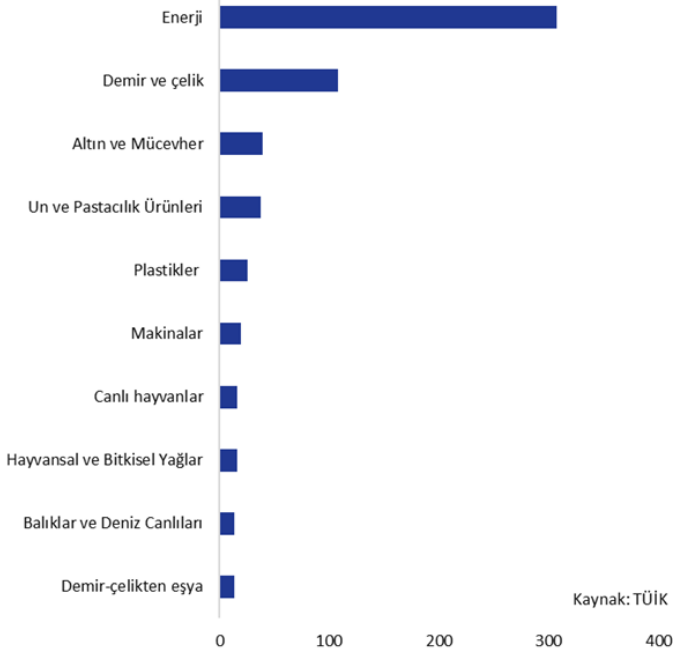
Türkiye, Lübnan ile olan ticaretinde net ihracatçı konumundadır. 2013 ve 2014 yılında ticaret hacmi 1 milyar USD üzerindiyken, 2015 yılında 845 milyon USD'ye gerilemiştir. Bu gerilemede, Türkiye'nin Lübnan'a ihracatının %11, Lübnan'dan ithalatının da %48 azalması etkilidir. Takip eden yıllarda, ihracat ve ithalatın tekrardan ivme kazanmasıyla 2017 yılında ticaret hacmi 1 milyar USD seviyesine yükselmiştir. 2020 yılında ise, ihracatın %16 daralarak 930 milyon USD'ye ithalatın ise 51 milyon USD'ye gerilemesiyle dış ticaret hacmi 981 milyon USD'ye gerilemiştir.

2021 yılının Ocak-Kasım döneminde ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre %88 artarak 1,4 milyar USD seviyesine yükselmiş, ithalat ise aynı dönemde %33 daralarak 33 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Böylece ticaret hacmi 1,5 milyar USD'ye yükselerek son 7 yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

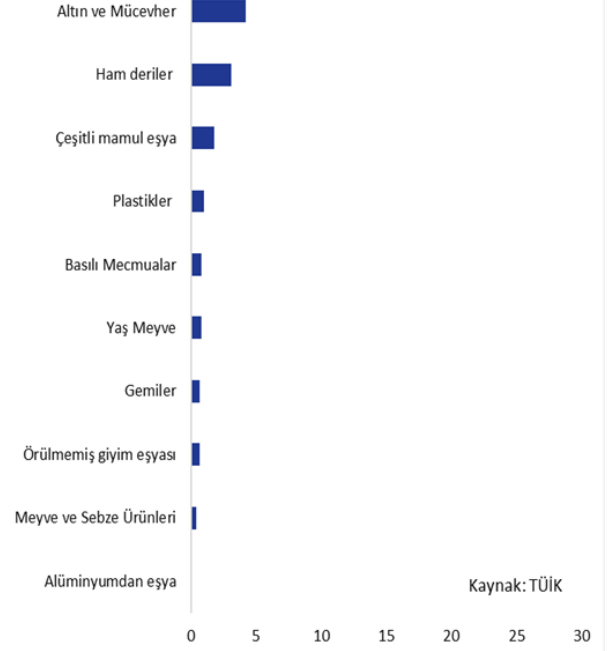
Ürün bazında ise, Türkiye'nin Lübnan'a başlıca ihraç ettiği ürünler arasında enerji, demir ve çelik, altın ve mücevher yer almaktadır. Bu sektörler, Lübnan'a olan ihracatın %49'unu oluşturmaktadır. Lübnan'dan ithalatta ise, başlıca ithal edilen ürün grupları sırasıyla inorganik kimyasallar, altın ve mücevher ve ham deriler yer almaktadır. Lübnan'dan ithalatın %31,8'ini bu ürün grupları kapsamaktadır.

Türkiye'nin Lübnan'a İhracatı
(2020, Milyon USD)

Türkiye'nin Lübnan'dan İthalatı
(2020, Milyon USD)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr